
ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЖУРНАЛІСТИКИ

УДК [070:327(477)]:929 Липа

Ю.М. Блажеєвська

ГЕОПОЛІТИЧНІ ОРІЄНТИРИ УКРАЇНИ В ІСТОРІОСОФСЬКОМУ БАЧЕННІ ЮРІЯ ЛИПИ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПРАЦІ “ГЕОПОЛІТИЧНІ ОРІЄНТИРИ НОВОЇ УКРАЇНИ”): ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ

У статті висвітлено геополітичні орієнтири України крізь призму публіцистичної праці Ю. Липи “Геополітичні орієнтири нової України”. Здійснено аналіз напрацювань Ю. Липи, що дало змогу об’єднати у проблемний вузол культурний і публіцистичний аспекти творчої спадщини митця.

Ключові слова: геополітика, публіцистика, українці.

І. Вступ

Вигідне географічне положення нашої держави, вихід до моря, велика кількість чорноземів, територія, багата на природні ресурси, сприятливий клімат завжди приваблювали чужинців і викликали бажання порядкувати на українських землях. Протягом тривалого часу Україна не могла надовго залишатися суверенною. Початок 90-х рр. ХХ ст. для нашої держави ознаменувався довгоочікуваним здобуттям незалежності та сплеском наукових досліджень, пов’язаних із національними питаннями. У контексті глобалізації сучасного суспільства, в умовах подолання тоталітарного минулого і з переходом до відкритого інформаційного простору дослідження геополітичних питань і визначення подальших планів розвитку держави є актуальними для вітчизняних науковців.

Однією із тенденцій сучасного медіасвіту є формування людини-космополіта, появу якої спричиняють, насамперед, процеси глобалізації. Просування в мас-медіа космополітичної культури, що сприяє уніфікації національної свідомості, є руйнівною силою для самобутності народу, його національних особливостей, унікального характеру. Пропаганда масової культури – ще одна тенденція, притаманна сучасній соціальній комунікації. Космополітична й масова культури, які поширюють засоби масової інформації, призводять до “усередненості” культури та національних традицій, а також створюють сприятливе середовище для маніпулювання масовою свідомістю та громадською думкою. Ці чинники негативно впливають на формування української національної сві-

домості, ідентичності, визначення власних національних проблем і шляхів їх вирішення, що особливо актуально в період становлення України як незалежної держави.

Втім праці українських публіцистів (М. Грушевського, Д. Донцова, М. Драгоманова, О. Кульчицького, М. Костомарова, Ю. Липи, В. Липинського), котрі піднімали питання етнопсихології та геополітики, написані ще протягом минулих століть, є цінним джерелом для сучасних науковців, адже в них криються відповіді на одвічні питання існування нашої нації, висвітлені стратегії розвитку України та найпоширеніші помилки, допущені в минулому. Крім того, ці праці формують екзистенційне підґрунтя окремої особистості та нації в цілому, сприяють самовизначенню індивідів, соціалізують суспільне життя у сфері націєтворчих прогностичних тенденцій.

Таким чином, цей тип журналістської творчості вербалізує найважливіші особистісні й загальнонаціональні орієнтири. Публіцистика – своєрідний тип творчості, предметом якого є актуальні явища й важливі питання поточного життя суспільства, а метод їх освоєння характеризується поєднанням логічно-абстрактного й конкретно-образного мислення, внаслідок чого створюється нова духовно-інтелектуальна цінність (публіцистичний твір), спрямована на дослідження, узагальнення й пояснення явищ життя, з метою впливу на громадську думку й суспільну свідомість [10].

Питання етнопсихології та геополітики в Україні нині є надзвичайно актуальними. По-перше, останнім часом їх все частіше піднімають як засоби масової інформації (зокрема, в таких сучасних публікаціях: А. Бондаренко “Троянський конь” української геополі-

литику" [3], В. Дяченко "Мечты и реалии украинской геополитики" [7], А. Волошин "Геополітичне майбутнє України" [4]), так і науковці (А. Кудряченко, М. Дністрянський та ін.). Так, В. Дяченко [7] зазначає, що формуванню геополітичних орієнтирів України повинні передувати глобальні внутрішні зміни в країні, в її політичній, економічній системах і в суспільстві у цілому. А. Бондаренко [3] розглядає геополітику України в контексті взаємозв'язку з Росією. Автор зазначає, що ці дві держави перебувають у схожих ситуаціях, мають багато спільного. А. Бондаренко пропонує з користю використовувати можливість співпраці із сусідом. А. Волошин, натомість, призначення сучасної України вбачає у "пануванні в регіоні (як мінімум), і лише від нас залежить, чи здійснимо ми його, чи перетворимося в попел історії" [4] (йдеться про "панування" на території України).

По-друге, геополітика й журналістика мають безпосередній взаємозв'язок. Це також зумовлює актуальність дослідження геополітики в журналістикознавстві. За словами О. Багана, саме геополітичні орієнтири країни визначають ідеологічне наповнення, особливості та стилістику подачі матеріалу у ЗМІ [1]. Якщо такі країни, як Швеція, Швейцарія, Нідерланди (тобто країни, які є посередніми на геополітичній арені світу) мають виключно спокійний та аналітичний характер ЗМІ, то такі країни, як, наприклад, Англія за часів імперії, Радянський Союз, США (на сьогодні) мають "зверхньо-імперський характер", інколи навіть агресивний. На думку науковця, "будь-яке наближення певної країни до котрогось із названих геополітично-цивілізаційних кіл зумовлює зміни й перебудову ідеологічної бази та стилістики преси" [1].

Варто зазначити, що публіцистичні праці є об'єктом дослідження таких дисциплін, як література, журналістика, філософія, соціологія, культурологія. При цьому на відміну від літератури журналістський текст містить документальні факти, висвітлює актуальні питання сучасності. Задача публіцистики, з точки зору журналістикознавчої науки, – викрити, роз'яснити, переконати. Так, на думку І. Михайлина, журналістика ширша й місткіша сфера духовної діяльності людини, ніж література [10]. Як наслідок – у дослідженні публіцистики необхідне використання більшої кількості різних методів (як філологічних, так і журналістських), аби повністю відобразити це складне й багатофункціональне явище.

Вибір того чи іншого методу дослідження публіцистичного тексту залежить насамперед від мети, яку перед собою ставить дослідник, а також від предмета й об'єкта вивчення. Наприклад, якщо завдання журналістикознавця полягає в тому, щоб дослідити

певний публіцистичний текст крізь призму національного характеру, то окрім відомостей про головні методи вивчення такого тексту потрібно також зауважити, що національний характер проявляється в культурі, традиціях, звичаях, обрядах, ціннісному ставленні народу до навколишнього світу [6, с. 6]. Як наслідок – досліджувати геополітику та питання етнопсихології в публіцистичному тексті потрібно насамперед з обов'язковим урахуванням історичних і соціокультурних реалій.

Традиційно під поняттям "геополітика" мають на увазі науку про вплив географічних умов на політичні цілі й інтереси держави. Щодо сучасних досліджень, то в них геополітика зазвичай розглядається ширше – як "наука про взаємозв'язок та взаємодію географічного простору і політики" [5, с. 9]. Питання геополітики піднімали ще в часи античності: Парменід, Гіппократ, Аристотель, Полібій висловлювали думку про вплив географічного середовища на формування особливостей нації, її обрядів, звичаїв, специфіки правління.

Дефініція "геополітика" з'явилася в науковому просторі на межі XIX–XX ст. У ті часи шведський політолог і соціолог Р. Челлен вперше використав цей термін у праці "Держава як форма життя", у якій наголошував на залежності розвитку держав і народів від їх географічного розташування та природних умов. Значний внесок у вивчення геополітики здійснили К. Гаусгофер і Ф. Ратцель (Німеччина), Х. Маккіндер (Англія), А. Мехен, С. Гантінгтон, Дж. Кіффер, Н. Спикмен (США), В. Ключевський, С. Соловійов (Росія) та ін.

Вчення про геополітику в Україні мають давню історію: вони відбиті ще в діяльності князів, козацьких гетьманів, бояр і шляхти. До дослідників геополітики також відносять Л. Бочковського, І. Виговського, М. Грушевського, Д. Донцова, М. Драгоманова, М. Костомарова, О. Кульчицького, Ю. Липу, В. Липинського, І. Мазепу, П. Орлика, С. Рудницького, С. Шелухіна, А. Яковліва та багатьох інших. На сучасному етапі оптимізації процесів державотворення геополітичні питання України набувають виключної актуальності. Геополітику розглядають у своїх працях такі сучасні українські науковці, як Ю. Василевич, М. Дністрянський, М. Дорошко, С. Мокляк, М. Цюрупа, С. Шергін, Ю. Шмаленко, Б. Ярош та ін.

II. Постановка завдання

Мета статті – вивчити специфіку відображення геополітичних питань у публіцистичній праці Ю. Липи "Геополітичні орієнтири нової України". Актуальність дослідження зумовлена, по-перше, потребою оновлення методологічних засад вивчення доробку Ю. Липи, по-друге, необхідністю поглиблення знань про його творчу особистість, по-

третє, важливістю науково-теоретичного опрацювання проблеми геополітичного розвитку України.

Об'єктом дослідження є публіцистична праця Ю. Липи "Геополітичні орієнтири нової України". Предмет дослідження – специфіка осмислення геополітичної стратегії українців у згаданій публіцистичній праці.

III. Результати

Ю. Липа – один із видатних вітчизняних публіцистів і геополітиків ХХ ст., творчий доробок якого тривалий час залишався поза увагою українських науковців. Незважаючи на те, що напрацювання Ю. Липи привертали увагу таких дослідників, як Т. Ананченко, О. Баган, О. Гринів, І. Жифарська, Є. Маланюк, Г. Ковальський, І. Козій та інші, на сьогодні не існує жодної журналістичнознавчої праці, присвяченої творчості публіциста. Ю. Липа – один із перших українських геополітиків, автор української геополітичної концепції, найвідоміший представник націоналістичної геополітики. У часи свого найвищого підйому, а саме у 20–40-х рр. ХХ ст., українська геополітична наука розвивалася, перш за все, як ідеологія націоналізму. Це є абсолютно закономірним, адже саме націоналісти всіх напрямів активно наполягали на створенні Української незалежної держави.

Головною ідеєю Ю. Липи у праці "Геополітичні орієнтири нової України" є умови створення міцної незалежної держави. На думку публіциста, настав найбільш слушний час для змін (йдеться про 30–40-і рр. ХХ ст.): "Ніколи так близько, як тепер, не була від нас ця велика хвиля. У цій хвилі необхідно буде бачити все те, що діється на землі та в душі, і взяти до рук нові чисті мітли" [9].

Свою працю "Геополітичні орієнтири нової України" автор розпочинає з аналізу історичних подій, що, на його думку, сприяли зародженню української національної ідентичності. Ю. Липа зауважує, що Україна має давню історію, автентичну культуру, власні традиції, свій унікальний характер. Публіцист проводить паралель із Росією, наголошуючи на тому, що Україна й Росія мають свої відмінності навіть у географічних показниках: "Коли поземною віссю Московії є горішне Поволжя, то поземною віссю України є північно-східний берег Чорного моря. Коли в Московії величезна більшість рік тече на Північ, то в Україні всі ріки пливають на Південь, за винятком одної Кубані. Найприроднішою віссю експансії України є південна вісь, так як найприроднішою для Московії – північна. Росія – це Північ, Україна – це Південь" [9].

Праця "Геополітичні орієнтири нової України" складається з восьми підрозділів: "Геополітичні ескізи нової України", "Наша постава", "Підвалини світогляду. Без світогляду немає програми", "Шлях до пануван-

ня. Хай живе національна революція!", "Панування не визволення, а панування", "Панування на півдні – сторожа на півночі", "Труд не праця – більше мобілізації сил!", "Лад – святе слово, коли він від Бога!", "Українська апостольська церква".

Для того, щоб Україна стала сильною державою, на думку Ю. Липи, потрібна революція: "Національна революція – це передусім закріплення українського ідеалізму у кутувий камінь будови. Моральність особиста і характер, а не відношення до життя, – це підстава її політичної акції. Національна революція – це заклик до боротьби проти усього того, що шкодить нації. Чужі національні впливи на українську душу шкодять їй. Чужинці ворожі та недбалі до української сили, це шкідливі гості, що не потрібні нам" [9].

Варто зазначити, що публіцист О. Кульчицький наголошував на зв'язку між геополітичним положенням держави та її національним характером. На думку автора, територіальне розташування України сприяло виникненню двох типів характеру: лицарсько-козацького й угідливо-присосовницького [8]. Тривалий час перебування нашої держави під владою Російської імперії, у складі Радянського Союзу спричинило викорінення "лицарського" компонента, натомість українцям більш властиві тепер риси угідливо-присосовницького типу характеру, "спрямованого на елементарне біологічне виживання" [8].

На думку Ю. Липи, для організації революції, у першу чергу, потрібен лідер, який зможе згуртувати біля себе людей: "Існує вроджений шлях до руйнації; існують натури, які вроджені давати лад і вище просвітлення. Всім іншим, що вагаються, необхідно допомогти щось вибрати. Хай одні тужавіють у руїніцтві, як і другі у будівництві" [9]. Таких лідерів, на думку Ю. Липи, має бути декілька: "Потрібні ті, які надихнули б увесь край ідеєю росту і розвитку. Потрібні авторитети, які підсилювали б віру і вирощували енергію Духа" [9].

Публіцист зазначає, що до революції мають залучитися як селяни, робітники, так і інтелігенція. Лише об'єднання послужить досягненню мети: "Праця одиниці лише тоді вартість, коли вона сполучена із працею цілого гурту, із суспільством чи працею усєї нації" [9]. Об'єднання також сприятиме так званому "зростанню можливості мас". Публіцист вважає, що "колективна сила, що добре зорганізована і пушена в рух, – це широкий потужний вал, який на розлогах землях зруйнує чужі і створить свої шляхи панування" [9].

На думку Ю. Липи, "постулат і збагачення українських мас існуватиме тоді, коли зростатиме купівельна спроможність громадян при збільшенні виробництва товарів" [9].

Важливою суспільною проблемою українців є низька заробітна плата й високі ціни на продукти, одяг і предмети широкого вжитку. Пройшло більше ніж півстоліття з моменту написання праці “Геополітичні орієнтири нової України”, а проблеми, які в ній піднімалися, й досі є актуальними для нашого суспільства. Проаналізувавши ситуацію в країні, публіцист виділяє такі складові формування гідного рівня життя українців:

- виготовлення “масової продукції для мас”;
- підвищення заробітної плати;
- зниження цін на товари широкого вжитку;
- розбудова національної культури.

Вирішення цих проблем Ю. Липа вбачає у спільній праці. Публіцист зазначає: “Єдність праці – це єдине, що веде до зростання можливості мас!” [9]. До речі, ідея спільної праці була відображена ще в усній народній творчості, тому доказ – відомі українські приказки: “Гуртом і батька легше бити”, “У гурті робити, як із гори бігти”, “Берись дружно, не буде сутужно”, “Гурту й вовк не страшний”, “Де гурт – там і сила”, тощо. Об’єднавшись, українці зможуть виконати ті умови, які покращать, на думку автора, життя в нашій країні. Ю. Липа наголошує, що виробництво масової продукції допоможе підняти загальний рівень українців: “Масова продукція – це найбільш успішна у сучасному світі форма продукції, але вона не дозволяє нікому (жодному класові!) вивисувати себе чи відокремлюватися” [9].

Як гурт людей має свою місію, так і кожна окрема особистість має своє призначення. На думку Ю. Липи, передусім, воно в боротьбі: “Життя людське – це боротьба, у якій необхідно напружити всі сили, які людина має! Хай борониться так, як вміє. У тому розв’язі і її призначення” [9]. Така позиція автора певною мірою нагадує інтерпретацію шевченківського “борімося – поборемо”, що, зважаючи на історичні умови, у яких тривалий час перебував наш народ, стало життєвим кредо української нації.

Ідея свободи, яка притаманна багатьом філософам (І. Канту, Ф. Шиллеру, Г. Сковороді та ін.) також знаходить своє відображення у творчості Ю. Липи. Людина, на думку публіциста, повинна мати свободу: “Обов’язок людини бути вільною, тобто людина повинна сама собі встановлювати дорогу і йти нею – приєднатися до того чи іншого початку світу. Тільки не можна їй зоставатися між цими печатками, бо є збіжжя і є бур’ян. Є поле і є пунцір. Є залізо і є ржа – треба вибрати те чи інше, стати до боротьби на одному боці” [9].

Ще одним важливим фактом на шляху формування міцної держави, на думку Ю. Липи, є дотримання власних традицій: “Беремо за підвалини те, що найбільш пи-

томо українцям. У своїх піснях, обрядах і звичаях висловив його український нарід” [9].

В умовах звеличування власне української традиції Ю. Липа досить радикально й негативно налаштований проти Росії: “У першу чергу необхідно очистити Україну від п’яти-шести мільйонів московитів, що є її паразитами і становлять майже 10% населення краю, які, як правило, замешкали у містах. Це паразити, що звикли до панування над українцями. Гасло національної революції і безкомпромісовості власне тепер актуальне, з часу найбільшого столітнього упадку нашої політичної думки” [9]. Часом його репліки мають надзвичайно агресивний відтінок: “Очищуймо свою землю і кров! Колись у минулому очищували і гартували її князі, королі і козацькі вожді – тепер зробить це український селянин, робітник та інтелігент. Все очистити: родину, працю, розвагу і лад гуртовий. На цьому стоїть сила нації!” [9].

Головну причину слабкості України публіцист вбачає якраз у сусідові – Росії, тому для того, щоб зробити Україну сильною державою, необхідно позбавитися залежності від Росії: “Знищення Росії – як центру наднаціонального розподілу земель над Волгою, Печорою і Білим морем – відповідно до їхнього національного і історичного змісту – це передумова сильної України” [9]. На думку Ю. Липи, самостійність України не є головною метою, яку треба перед собою ставити українцям. Необхідно вирішувати не тільки проблему (залежність України від Росії), а й причину, що сприяла виникненню такої проблеми, тому автор зазначає: “Не відокремлення України від Росії є нашою головною ідеєю, а знищення наднаціонального авторитету Росії у дотеперішніх північних центрах і вкорінення цієї ідеї в українській столиці – це головне!” [9]. Ю. Липа знаходить радикальний спосіб, за допомогою якого Україна отримає свободу: “Вільна Україна буде не після звільнення Києва, а після знищення Москви як столиці російської наддержави” [9].

Наступний пункт концепції публіциста не такий радикальний. Автор стверджує, що в державі повинен бути порядок, який має ґрунтуватися:

- на національних особливостях: “Лад у своїй надбудові мав би втілювати Дух Української Нації у всіх його стремліннях до творчості й очищення, широти і будівництва” [9];
- на релігії: “Лад мусить бути освячений релігією!” [9].

Ю. Липа запевняє: релігія і церква в Україні обов’язково повинні бути українськими. Саме українська церква трактується як абсолютна істина, що надає сили “розгубленій українській людині” (“загубле-

ній”, як писав М. Шлемкевич), особливо – в період морального релятивізму.

Важливу роль у процесі націєтворення публіцист відводив звичайному селянинові. На думку автора, робітники сільськогосподарського напрямку заслуговують гідної уваги та підтримки з боку держави: “Селянську працю необхідно піднести до рівня найпочесніших серед почесних занять в Україні” [9], оскільки “держава розділила своїх громадян на сільськогосподарських і промислових і завжди симпатизувала та допомагала промисловим робітникам” [9].

IV. Висновки

Таким чином, можна підсумувати, що головною метою творчих пошуків Ю. Липи є створення України як незалежної та міцної держави. Слід зазначити, що дослідник висловлюється досить радикально й певною мірою агресивно. Деякі його думки настільки різкі й безкомпромісні, що залучення їх у створення сучасної геополітичної доктрини є неприпустимим. Наприклад, автор пропонує українцям “очиститися від зросійщення”. Далі думки менш радикальні – об’єднатися (завдяки спільній праці) та організувати національну революцію. Міцна держава, на думку публіциста, повинна базуватися на національних традиціях та українській релігії. Працівникам сільськогосподарського напрямку має бути приділено більше уваги й підтримки з боку держави. Виготовлення масової продукції, підвищення заробітної плати, зниження цін на товари широкого вжитку та розбудова національної культури – це найголовніші умови, виконання яких буде сприяти гідному рівню життя українців.

Окрім процесів глобалізації, які сприяють запровадженню космополітичної культури, вважаємо, що визначну роль відіграє географічне розташування України. Особливості географічного положення держави зумовлюють її унікальність, визначають самобутність нації, а також її соціальну й геополітичну місію. Територіально-просторове положення України визначає її геополітичну роль – бути мостом між Європою та Азією [12, с. 38]. Таким чином, те, що Україна знаходиться між Євросоюзом та Росією – цілком закономірний факт. Питання євроінтеграції в нинішніх умовах є надзвичайно гострим, адже Україна найближчим часом прагне вступити до Євросоюзу.

Що стосується сучасної геополітичної доктрини України, то, на думку вітчизняних науковців, зокрема О. Багана, наша держава зараз її немає. Науковець пов’язує цей факт із тривалим періодом бездержавності, як наслідок – Україна, незважаючи на свої значні геополітичні можливості й вигідне територіальне положення, “є зараз не центром розвитку геополітичних теорій,

концепцій, а об’єктом маніпулювання з боку потужних геополітичних гравців” [2].

Так, на думку Ю. Шмаленко, геополітична стратегія незалежної України відображає, певною мірою, розробки учених-геополітиків ХХ ст. Вона “полягає в намаганні налагоджування партнерських стосунків з усіма сусідніми країнами та дотримання виваженої політики без будь-яких геополітичних переваг, тобто має враховуватися зовнішньополітичне оточення України та її середнє положення між геополітичними силами євразійського континенту” [12]. Ю. Шмаленко також відзначає, що Україна має підтримувати зв’язки і з Росією, і з Заходом, керуючись концепцією “динамічної рівноваги сил”, відстоювати власні національні інтереси [12].

Прошло вже більше двох десятиліть відтоді, як Україна стала незалежною державою, але українці й досі не визначилися зі своїми геополітичними орієнтирами, які залишаються на стадії розробки, як і в 90-ті рр. ХХ ст. Зважаючи на цей факт, вважаємо актуальним дослідження геополітичних питань України, звернення до праць видатних публіцистів, які піднімали питання геополітики. На нашу думку, в період визначення стратегії розвитку зовнішньополітичної діяльності України вивчення праць учених-геополітиків є головною передумовою створення сучасної геополітичної концепції.

Звісно, деякі ідеї Ю. Липи потребують критичного аналізу, проте потрібно враховувати ті історичні умови, у яких жив і творив публіцист, адже вони безумовно залишили свій відбиток на свідомості митця та його концепціях.

Аналіз творчої спадщини провідного українського публіциста ХХ ст. Ю. Липи крізь призму етнопсихологічного начала покликаний артикулювати увагу до національних питань, поглянути під новим кутом зору на одвічні питання існування українського народу та віднайти шляхи їх вирішення. Так, публіцистичний доробок Ю. Липи є вагомим частинкою української національної культури ХХ ст., а переосмислення праць публіциста крізь призму сучасності дає змогу українцям не тільки зрозуміти самих себе, а й вибудувати сучасні тенденції розвитку країни, про які мисленник говорив ще багато років тому. У цьому контексті надалі вважаємо перспективним дослідження специфіки трактування Ю. Липою ролі й смислу національної ідеї для українців, розуміння публіцистики й преси як “основи народоправства” тощо.

Список використаної літератури

1. Баган О. ЗМІ і питання національної безпеки: геополітичний аспект [Електронний ресурс] / О. Баган. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/lyudi/2002-11-11/2409>.

2. Баган О. Маніпулятивний аспект геополітики, або ще про духовні основи Європи [Електронний ресурс] / О. Баган. – Режим доступу: <http://dontsov-nic.org.ua/index.php?m=content&d=view&cid=33>.
3. Бондаренко А. “Троянський конь” української геополітики [Електронний ресурс] / А. Бондаренко. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/rus/columns/2013/08/12/6995863/>.
4. Волошин А. Геополітичне майбутнє України [Електронний ресурс] / А. Волошин. – Режим доступу: http://blogs.lb.ua/andriy_voloshyn/242751_geopolitichne_maybutnie_ukraini.html.
5. Геополітика : підручник / А. Кудряченко, Ф. Рудич, В. Храмов. – К. : МАУП, 2004. – 296 с.
6. Гнатенко П. Український національний характер / П. Гнатенко. – К. : Док-К, 1997. – 116 с.
7. Дяченко В. Мечты и реалии украинской геополитики [Електронний ресурс] / В. Дяченко. – Режим доступу: <http://from-ua.com/politics/2556556f9c71a.html>.
8. Кульчицький О. Проблематика взаємин етнопсихології і диференціальної психології релігії: Релігія в житті українського народу / О. Кульчицький ; за ред. В. Яніва. – Мюнхен-Рим-Париж, 1966. – С. 75.
9. Липа Ю. Геополітичні орієнтири нової України [Електронний ресурс] / Ю. Липа. – Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com/Література/Юрій-Липа/52674-1/Геополітичні-орієнтири-нової-України>.
10. Михайлин І. Основи журналістики : підручник / І. Михайлин. – К. : ЦУЛ, 2002. – 282 с.
11. Політологія : підручник [Електронний ресурс] / Ф. Кирилюк, М. Обушний, М. Хилько та ін. – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/view/6716/44/>.
12. Шмаленко Ю. Геополітичні концепції українських вчених на початку ХХ ст. [Електронний ресурс] / Ю. Шмаленко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vnulp/Armia/2007_584/05.pdf.

Стаття надійшла до редакції 07.05.2014.

Блажеевская Ю.Н. Геополитические ориентиры Украины в историософском видении Юрия Липы (по материалам работы “Геополитические ориентиры новой Украины”): журналистиковедческий аспект

В статье проанализированы геополитические ориентиры Украины сквозь призму публицистической работы Ю. Липы “Геополітичні орієнтири нової України”. Проведенный анализ наработок Ю. Липы соединяет в проблематический узел культурный и публицистический аспекты творческого наследия писателя.

Ключевые слова: геополитика, публицистика, украинцы.

Blazheevskaya Y. Ukraine’s geopolitical orientation historiosophical vision Yuri Linden (based on work “Geopolitical new landmarks of Ukraine”): aspect of journalism

Nowadays the questions of ethnic psychology and geopolitics in Ukraine are very relevant. In 1990s Ukraine became an independent and sovereign country. Despite this fact Ukraine does not have any geopolitical orientations. The knowledge acts as a predictor which allows us to look into the future and adapts everybody to it. In publicism of the XX century, which was added to comparative fields of science, the material in the research of national questions, the questions of ethnic psychology and geopolitics became important. During the long period of time the publicist’s creativity was not investigated in detail because of historical, social and cultural circumstances. One of the significant researchers and publicists of ukrainian geopolitics is Y. Lypa.

Y. Lypa’s creativity is philosophic. It is characterized by the presence of deep existential questions of our nation being. One of his works which is named “The geopolitic orientations of new Ukraine” is analyzed in the article. The making of independent and stable Ukraine is the main aim of Lypa’s creative research. The study of publicistic heritage of Y. Lypa and modern conditions and problems are investigated in this article.

Some problems of the modern world of media which affect national questions are underlined in this paper. The definitions of the concept of publicism, geopolitics are given. The correlation between geopolitics and journalism is illustrated. The examples of journalistic articles concerning questions of geopolitics are given in the paper. The variants of decisions of geopolitical problems in Ukraine by some journalists are provided. The history of the development of geopolitics in the world and in Ukraine is studied. The geopolitical landmarks in Y. Lypa’s work are explored.

Y. Lypa’s publicistic works are important part of Ukrainian national culture of the XX century and rethinking this works in our time will help us to create the new geopolitical orientations of modern Ukraine. Today Y. Lypa’s publicism is to be investigated more deeply than before. It will allow us to make analysis of variety of Y. Lypa’s philosophical interests and will help to describe his inheritance, which was to be returned to Ukrainian reader. The analysis of Y. Lypa’s work connects cultural and publicistic aspects of creative heritage of the master.

Key words: geopolitics, publicism, Ukrainians.